

Anbefalinger fra forskere og eksperter om, hvad der er nødvendigt, for at alle får en ungdomsuddannelse

Den 4. marts 2013 afholdt Folkehøjskolernes Forening i Danmark i samarbejde med Center For Ungdomsforskning og Dansk Folkeoplysnings Samråds brobygningsgruppe en konference om de "ikke-uddannelsesparate" unge.

Konferencen handlede om andre veje og nye muligheder for unge uden ungdomsuddannelse. Formålet med konferencen var at sprede viden til de 240 deltagere på konferencen om de "ikke uddannelsesparate" unge, herunder at give deltagerne viden om de udfordringer, de unge har med at gennemføre uddannelse, få arbejde samt få kendskab til brobygningsforløb, der går på tværs af det formelle uddannelsessystem, og som har positiv effekt i forhold til de unges udfordringer.

Konferencen var bygget op om 3 temaer; de unge, uddannelse og arbejdsmarkedet, samt en afsluttende paneldiskussion. Hver oplægsholder holdt en kort tale, hvor omdrejningspunktet var 3 anbefalinger hver oplægsholder havde indenfor det pågældende tema. Efter hvert tema blev der stemt i salen om, hvilke anbefalinger, salen fandt vigtigst at diskutere med politikerne i den afsluttende paneldiskussion.

Vi håber, at anbefalingerne vil indgå i overvejelserne om ny lovgivning inden for området – både for så vidt angår ændringer i uddannelseslovgivning og aktiverings- og beskæftigelseslovgivning..

Tema 1 - De unge

Ved oplæg af henholdsvis Noemi Katznelson, lektor, ph.d. og centerleder CeFU og Torben Pilegaard, forskningsleder i KORA, blev der stillet skarpt på de ikke uddannelsesparate unge. Oplæggene beskrev, hvem disse unge er som en ikke homogen gruppe, og hvad det er der gør, at disse unge er i risiko for ikke at få en ungdomsuddannelse.

De to vigtigste anbefalinger, salen stemte videre:

- Uddannelsessystemet alene kan ikke løfte opgaven – behov for en sammenhængende ungdomspolitik, der indtænker de unges fritidsliv samt arbejdsmarkedspolitikken, social-, integrations- og boligpolitikken. Noemi Katznelson
- Fat, at de unge, der har svært ved at gennemføre en uddannelse, er en sammensat gruppe. De skal tilbydes forløb, der tager udgangspunkt i en helhedsvurdering af deres potentialer – ikke flere standardtilbud! Torben Pilegaard

De resterende 4 anbefalinger under dette tema var:

- I det ordinære uddannelsessystem skal der mere systematisk arbejdes med alle unges oplevelse af mestring og motivation – færre skal "vaccineres" mod videre uddannelse. Noemi Katznelson
- I forhold til udsatte unge skal der et bredt uddannelsesbegreb til, der også tænker andre uddannelsesformer samt arbejdsmarkedet ind og gerne også et alternativt arbejdsmarked. Noemi Katznelson
- Mange "rejser sig af støvet", når de møder et praktisk og kropsligt læringsmiljø! Tilbyd det også i grundskolen! Torben Pilegaard
- Ikke flere kokke i køkkenet, men en sammenhængende indsats, med udgangspunkt i den unge! Torben Pilegaard

Tema 2 – Uddannelsessystemet

Ved oplæg af Peter Koudahl, Lektor på AAU, Steen Devantier, forstander for Kompetencehuset, og Nis P. Nissen, projektleder i Kompetencehuset, og Sune Agger, leder af UU Horsens-Hedensted, blev der præsenteret tre cases, som eksempler på alternative forløb, der virker for målgruppen.

De to vigtigste anbefalinger, salen stemte videre:

- Hvis alle unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse, må der skabes overensstemmelse mellem det, uddannelserne tilbyder, måden det sker på og de unges kvalifikationer og kompetencer. Et ensidigt fokus på de unges "mangler" er ikke en vej frem. Uddannelsernes fejl og mangler må bringes i centrum. Peter Koudahl
- Det er en illusion, at unge mennesker kan vælge den rigtige uddannelse i første hug! Derfor må det respekteres, at valg af uddannelse er en proces, hvor de unge afprøver sig i forskellige arbejds- og uddannelsessammenhænge. Det ensidige fokus på ydre motivation (som fx ungedækkerne er udtryk for) forcerer et uddannelsesvalg, der i mange sammenhænge kan betegnes som et "pseudovalg". De unge har ofte hverken kendskab til uddannelserne (eller arbejdsmarkedet for den sags skyld) – eller forudsætninger for at gå i gang med en given uddannelse. Der skal være plads til at afprøve sig selv! Peter Koudahl

De resterende 7 anbefalinger under dette tema var:

- For at føre diskussionen om, at alle skal have en uddannelse, er det nødvendigt at anerkende, at uddannelser også skal sortere. Dette er formaliseret i adgangskrav, prøver, eksamener, tests, karakterer mv. At lade som om, at uddannelser kun skal inkludere, er at negligere en af uddannelsessystemets meget væsentlige funktioner. Peter Koudahl
- Motivation er udgangspunktet for læring. En ny ungdomsuddannelse skal tage udgangspunkt i deltagerne. Det er lovgivningen og institutionerne, der skal være fleksible. Ikke kun de unge. Al lovgivning, der forhindrer deltagerne i at kombinere forskellige uddannelsesforløb, skal fjernes. Steen Devantier
- Der er behov for en bred uddannelse, der kan være et reelt alternativ. Indfør en ny ungdomsuddannelse, der er så bred, at den ikke stigmatiserer deltagerne. Den skal være et reelt alternativ for de 15 % af en ungdomsårgang, der ikke føler sig hjemme i de eksisterende. En bred uddannelse sikrer et stærkere fællesskab. Og man bliver uddannelsespart ved at være med. Steen Devantier

- Fleksible uddannelsesforløb kræver gennemgående vejledning. Fleksible og praksisorienterede uddannelsesforløb skal kombineres med gennemgående vejledning. Fra den igangsættende skole skal der tilknyttes en vejleder til hver enkelt deltager, som følger med hele vejen, indtil uddannelsesforløbet er afsluttet. Risikoen for at falde ned mellem stolene skal elimineres. Steen Devantier
- Unge, der ikke er uddannelsesparate, skal opleve fleksibilitet og fingrene i praksis. Sune Agger
- Uddannelsessystemet skal tænkes som LEGO-klodser (Bryd faglige monopoler)! Sune Agger
- Skab bedre muligheder for parallelindsatser! Sune Agger

Tema 3 - Arbejdsmarkedet

Ved oplæg af Anders Holm, professor på KU, Lone Folmer Berthelsen, erhvervsuddannelseschef i DI og Bente Sorgenfrey, formand for FTF, blev der sat fokus på, hvordan uddannelsessystemet og arbejdsmarked kan tænkes sammen, så der skabes helhedsorientering i tilbuddene til de unge.

De to vigtigste anbefalinger, salen stemte videre:

- Mere praktisk/erhvervsfaglig undervisning i grundskolen. Anders Holm
- Aftagende erhvervsskoler og gymnasier skal inddrages i uddannelsesparathedsvurderingerne, og der skal tages hånd om unges faglige og/eller sociale og/eller personlige manglende forudsætninger inden starten på ungdomsuddannelserne og ikke på ungdomsuddannelserne. Lone Folmer Berthelsen

De resterende 8 anbefalinger under dette tema var:

- Stort (fx. arbejdsgiver finansieret) subsidie til praktikpladser. Anders Holm
- Højere løn til lærer på erhvervsskoler/større bevilling pr. erhvervsskoleelev. Anders Holm
- Der skal ske et bedre match mellem unge og deres vej til en erhvervskompetence, som kan sikre dem fodfæste på arbejdsmarkedet. Lone Folmer Berthelsen
- Virksomhederne bidrager i dag meget i uddannelsessystemerne og kan og vil gerne bidrage, når det passer ind i forhold til virksomhedernes forretning, som er forudsætningen for, at der også er jobs at få. Lone Folmer Berthelsen
- Der skal være et forpligtende samarbejde mellem forvaltning, jobcenter, UU, erhvervsskole og grundskole. Bente Sorgenfrey
- Drop out fra uddannelse accepteres ikke - uddannelsesinstitutionerne samler alle unge op. Bente Sorgenfrey
- Unge uden uddannelse skal være i KONSTANT aktivering. Bente Sorgenfrey
- Jobcentre skal målrettet opsøge de små virksomheder i kommunen. Bente Sorgenfrey

For yderligere information om konferencen kan generalsekretær Niels Glahn, FFD, kontaktes på ng@ffd.dk